

INDOKOLÁS

Ez az indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése, és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés b) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában kerül közzétételre.

A módosítás célja elsődlegesen jogharmonizációs kötelezettség teljesítése.

A 2004/37/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek és a 98/24/EK tanácsi irányelvnek az ólomra és annak szervesetlen vegyületeire, valamint a diizocianátokra vonatkozó határértékek tekintetében történő módosításáról szóló 2024. március 13-i (EU) 2024/869 irányelv (a továbbiakban: Irányelv) átültetését szolgálja.

Az Irányelv szerint az ólom **biológiai monitor határértékére** 2028. december 31-ig 300 mikrogramm/l átmeneti határérték alkalmazandó, amely **megfelel a hatályos magyar határértéknek**.

2029. január 1-jétől az ólom hazai biológiai határértéke a felére csökken: férfiak és 45 évnél idősebb nők esetében 300 mikrogramm/l-ról 150 mikrogramm/l-re, a 45 évnél fiatalabb (fogamzóképes) nők tekintetében 200 mikrogramm/l-ról 100 mikrogramm/l-re.

Magyarország már az Irányelv hatálybalépése előtt az ólomra és szervesetlen vegyületei tekintetében szigorúbb biológiai határértéket alkalmazott, mint a korábbi uniós határérték (700 mikrogramm/l) az ólom kumulatív, reprodukciót és magzatot károsító hatása miatt, tehát e tekintetben a többi tagállamhoz képest versenyelőnyben leszünk, ugyanis könnyebb lesz megfelelnünk az új határértékeknek.

A hazai szabályozásban meglévő cink-protoporfirin (ZP) előszűrés fontos korai jelzővizsgálat az ólomexpozíció kimutatásában, a biológiai határértéket meghaladó fokozott expozíciós esetek kiszűrésében. A ZP-határértékeket az új uniós vérólom határértékekhez igazítottuk.

Az Irányelv az ólom jelenlegi **munkahelyi levegőben megengedett uniós és magyar (0,15 mg/m³) határértékét 1/5-ére (0,03 mg/m³) csökkenti.**

A diizocianátok foglalkozási expozíciós határértékét az EU most először szabályozza [8 órás átlagkoncentráció (ÁK): 0,006 mg/m³; csúcskoncentráció (CK): 0,012 mg/m³], átmeneti időszak biztosításával. Az európai ipar védelme és támogatása érdekében az előírányzott határértéket fokozatosan, 2028. december 31-ig kell elérni.

A munkájuk során rákkeltő anyagokkal és mutagénekkel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről szóló 2004/37/EK irányelv módosításáról szóló, 2022. március 9-i (EU) 2022/431 európai parlamenti és tanácsi irányelv mellékletében foglaltak alapján az 5/2020. ITM rendelet 1. melléklet 1.1. pontjában szereplő táblázat A:231 mezőjében a „NIKKEL-VEGYÜLETEK” szövegrész helyébe a „NIKKEL-VEGYÜLETEK (Ni-re számítva)” szöveg lép. A jogharmonizációs célú módosítás indoka, hogy a fém nikkellel vonatkozóan nincs megállapítva a munkahelyi levegőben megengedett határérték, de a munkahelyi levegőszennyezettségi vizsgálatkéréskor szükséges megjelölni, hogy a mérés a nikkellel-vegyületek nikkeltartalmának meghatározására irányul. A módosítás a megengedett határértékhez viszonyítva a munkahelyi levegőben mérhető nikkellel koncentrációját nem befolyásolja.

Ezen túl a tervezet szakmai pontosításokat tartalmaz:

- a foglalkozási expozíciós határértéket meghatározó uniós irányelvek hivatkozásai,
- veszélyes anyagok jellemző tulajdonságainak (pl. BEM: biológiai expozíciós mutató) feltüntetése.
- a bükkfa-, tölgyfa-, egyéb keményfaporoknak, illetve keményfaporokat tartalmazó faporoknak való kitettséget magában foglaló munka a rendelet 1. mellékletébe (rákkeltő, illetve mutagén anyagok, keverékek, valamint eljárások jegyzéke) került.